

Чланак Високог представника, Волфганга Петрича: "Ислам је такође дио запада"

Напади на Америку од 11. септембра су распламсали дебату о исламу у којој се на жалост говорило да се на једној страни налазимо ми (цивилизовани западни свијет) и они (опасни, осумњичени муслимани). Чак и добронамјерне изјаве у којима се одбацивала реторика крсташких ратова нису омекшале скептицизам према исламу који постоји међу многим људима. Ово је забрињавајуће питање за 12 милиона муслимана који су грађани земаља Европске уније и 5 милиона муслимана на Балкану.

Док Европа тражи одговор на нови правац глобалног тероризма, она у исто вријеме мора пружити руку муслиманима у Европи нудећи им вриједности за које се залаже: демократију, права појединаца, те вјерску и националну толеранцију. То подразумјева отварање Европе према идеји примања у чланство Уније земаља у којима живи велики број муслимана, или су они чак и већина као што је то случај у Турској.

То такође значи да Европа мора остати досљедна свом политичком и економском ангажману на Балкану. Рат против тероризма не може се добити само војним средствима. Морају се предузети одговарајуће мјере како би се затворио расцјеп између "нас и њих", који се убрзано шири. Искључење и отуђивање би ишло у корист само фундаменталистичким идејама.

У Босни и Херцеговини, гдје радим као главни представник међународне заједнице, и гдје сам задужен за спровођење цивилног аспекта Дејтонског мировног споразума из 1995. године, скоро пола од укупног броја становника, 2 милиона грађана су муслимани. Доста се наглашавао преостали утицај муџахедина који су у Босни и Херцеговини остали последице рата који се водио између 1992 и 1995. године. Али нема доказа да

је земља била база Ал Каиде, иако се ни та могућност не може искључити. На крају крајева, организација је имала активну јединицу у Хамбургу. Наводи неких српских екстремиста да су се ратови у бившој Југославији водили како би се уклонио исламски фундаментализам су смијешни; да ли је господин Милошевић водио рат са мулама када су његове снаге бомбардовале Дубровник? Оно што је значајно нагласити је то да је утицај исламских фундаменталиста на Балкану јако слаб.

Када превазиђемо парадигму “ми-и-они”, можда се сјетимо да је ислам дио европске традиције.

То је један шири контекст у којем мала земља као што је Босна и Херцеговина мора доказати да је миран саживот ислама и хришћанства могућ, и у томе јој је више него икада потребна подршка Европе.

Дејтонски мировни споразум је гаранција да у Босни и Херцеговини неће доћи до појаве малих државица утемељених на вјерској подјели. Изазов с којим се суочава Европска Унија односи се на интензивирање њених напора у циљу пружања помоћи Босни и Херцеговини да се развије као самоодржива, мултиетничка, мултирелигијска и мултикултурална демократија.

Идеја која уједињује све три етничке групе у БиХ је Европа. Босански муслимани се не осјећају ништа мање Европљанима него њихови сународници Хрвати или Срби. Босна и Херцеговина је од 1995. године постигла импресиван напредак. БиХ има мултиетничку Владу која је оријентисана ка спровођењу реформи, и која је напустила националистичку политику из прошлости, те ради на побољшању живота грађана путем економске реформе и прикључења европским интеграцијама. Ова Влада такође показује, путем истрага које су у току и хапшења неколико особа у протеклих осам недеља, да је опредјељена за борбу против глобалног тероризма.

Најбољи доказ опоравка Босне и Херцеговине је убрзање процеса повратка избјеглица у подручја из којих су протјерани током рата и у којима сада представљају мањину. У току протекла 24

мјесеца високи комесар УН-а за избјеглице је регистровао 144.852 случаја такозваних “мањинских повратака”. Стварни број повратника је вјероватно много већи. Међутим, чак је и овај званично регистровани број три пута већи од регистрованог броја повратака на самом почетку мировног процеса и постоји стварна могућност да ће се преосталих 700.000 избјеглица које живе у иностранству и у БиХ моћи вратити у својим кућама током слиједећих неколико година.

Честа је појава да се обнављају заједнице у мјестима као што су Сребреница, Козарац и Фоча, која су претрпила најгоре ратне кампање “етничког чишћења”. Међутим, повратници немају средства која би им омогућила да обнове своје домове. Сада је вријеме да се пружи подршка. Пружајући своју помоћ у поновном успостављању мулти-етничког друштва Босне и Херцеговине, међународна заједница са Европом на челу мора посебно наставити са предузимањем напора у циљу отварања према бх. муслиманима који су били највеће жртве кампање “етничког чишћења”.

Дугорочно гледано, Европа мора интегрисати Босну и Херцеговину у своје политичке, социјалне и економске структуре. Први конкретан корак је пријем Босне и Херцеговине у Савјет Европе који се очекује почетком слиједеће године. Други корак је наставак активности на остваривању значајнијег формалног придруживања БиХ Европској Унији.

Босна и Херцеговина је право мјесто за доказивање да је појам сукоба цивилизација ништаван, те да су демократија, слобода и људска права универзалне вриједности.

Волфганг Петрич, је Високи представник међународне заједнице у Босни и Херцеговини.